

Cirkev v dobe Nového zákona

Najskôr začneme otázkou: *Prečo existuje také množstvo rôznych cirkví a denominácií? Nový zákon predsa nehovorí o katolíkoch, pravoslávnych, evanjelikoch, kalvínoch, baptistoch, adventistoch, letničných atď. Aby sme dokázali na túto otázku uspokojivo odpovedať, v prvom rade by sme sa mali dozvedieť, čo Nový zákon chápe pod pojmom cirkev a ako má vyzeráť cirkev podľa Božej vôle. Štruktúra tejto témy je inšpirovaná úryvkom z Nicejsko-carhradského (alebo Nicejsko-konštantinopolského) vyznania : Verím v jednu svätú, katolícku [1] , apoštolskú cirkev.*

Obsah

- 1 Pojem „cirkev“
- 2 Čím sa vyznačuje cirkev?
  - 2.1 Cirkev je svätá
  - 2.2 Jednota veriacich v cirkvi
  - 2.3 Láska medzi kresťanmi
  - 2.4 Cirkev je viditeľná
  - 2.5 Cirkev je apoštolská
  - 2.6 Cirkev je katolícka (všeobecná)
- 3 Zhrnutie

1 Pojem „cirkev“

V dobe Starého zákona si Boh vyvolil svoj národ, ľud, ktorý bol Jeho zhromaždením:

Veď ty si svätý ľud Pána, svojho Boha; teba si vyvolil Pán, tvoj Boh, za svoj vlastný ľud zo všetkých národov, čo sú na zemi. Nie preto, žeby ste boli početnejší ako ostatné národy, prilipol k vám Pán a vyvolil si vás, veď ste najmenší zo všetkých národov. Ale preto, že vás mal rád a že chcel zachovať prísahu, ktorú urobil vašim otcom, Pán vás vyviedol mocnou rukou a vyslobodil z domu otroctva, z ruky faraóna, egyptského kráľa. (5. Mojžišova 7: 6-8)

Boh si za svoj ľud vyvolil potomkov Abraháma, pretože žil vo viere a v poslušnosti jedinému Bohu. Tento ľud mal byť národom odlišujúcim sa od ostatných, ktorý sa stráni akéhokoľvek modlárstva a všetkého, čo nie je v Božích očiach čisté a sväté. Boh svoj ľud viedol s veľkou trpezlivosťou, posielal k nemu sudcov a prorokov, ktorí ho bez prestania napomínali a volali k obráteniu a poslušnosti. Niesol ich, kým sa nenaplnil čas poslať Mesiáša — Božieho služobníka, ktorý mal priniesť svetlo aj pohanom.

Teraz však hovorí Pán, čo si ma od lona služobníkom urobil, aby som Jakuba priviedol späť k nemu, aby sa Izrael k nemu zhromaždil. Som oslávený v očiach Pánových a môj Boh sa mi stal silou. Povedal teda: „Primálo je, keď si mi služobníkom, aby si zbudoval Jakubove kmene a priviedol späť zachránených Izraela: ustanovím ťa za svetlo pohanom, aby si bol mojou spásou až do končín zeme!“ (Izaiáš 49:5-6)

Prví kresťania zažili naplnenie tohto proroctva. Stali sa novým Božím národom, v ktorom Ježiš spojil ľudí zo

Židov i z pohanov do spoločenstva s Otcem. Ježiš sám o tom povedal:

Mám aj iné ovce (*pohanov*), ktoré nie sú z tohoto ovčince (*zo Židov*). Aj tie musím priviesť a budú počuť môj hlas; a bude jedno stádo a jeden pastier. (Ján 10:16)

V Novom zákone sa pre pojem „cirkev“ zvyčajne používa grécke slovo „ekklēsia“. Je odvodený zo slovesa ek-kaleo, čo znamená buď „vyvolať“, alebo „zvoliť niekoho z ostatných“. Boh volá každého človeka do večného spoločenstva so sebou. Toto volanie k ľuďom prišlo skrze Ježiša. Z tých, ktorí Ho prijali ako zaslúbeného Mesiáša a chceli Ho nasledovať, vznikla a je tvorená cirkev — spoločenstvo veriacich, ktorí sú Bohom vyvolení a povolani „von“ zo sveta. [2]

V cirkvi sú všetci, ktorí boli Bohom povolani „do slávy Jeho kráľovstva“. (1. Tesalonickým 2:12) Skrze evanjelium majú „účasť na sláve Pána Ježiša Krista“. (2. Tesalonickým 2:12) Apoštol Peter píše kresťanom:

“Ale vy ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo svätý národ, ľud určený na vlastníctvo, aby ste zvestovali slávne skutky toho, ktorý vás z tmy povolal do svojho obdivuhodného svetla.” (1. Petrov 2:9)

Peter a Pavol si spolu so svojimi bratmi boli vedomí veľkého poslania patriaceho všetkým ľuďom, ktorí sa skrze nasledovanie Ježiša stali Božími deťmi a vytvárajú tak Jeho ľud — Jeho cirkev.

✚ 2 Čím sa vyznačuje cirkev?

Všetko mu položil pod nohy a jeho ustanovil nad všetkým za hlavu Cirkvi, ktorá je jeho telom, plnosťou toho, ktorý naplnia všetko vo všetkom. (Efezským 1:22-23)

V Novom zákone čítame o cirkvi ako o Kristovom tele. Pretože Boh sa stal v Ježišovi Kristovi človekom a cirkev je Jeho telom, svojimi vlastnosťami odráža Božiu bytosť: ako On je svätý, má aj ona byť svätá. Pretože On je jediný, je aj ona jediná a jednotná. Ak On je láska, je aj ona vybudovaná na láske. Pretože On je zdrojom pravdy, je “stĺpom a oporou pravdy” (1. Timotejovi 3:15) a to tým, že zachováva nezmenené učenie, ktoré bolo raz a navždy odovzdané apoštolmi.

Písmo hovorí, že Boh je svetlo (1. list Jánov 1:5). Rovnako tak má byť aj cirkev svetlom sveta — podobná mestu ležiacemu na vrchu, ktorého svetlo nezostane skryté:

Vy ste svetlo sveta. Mesto postavené na návrší sa nedá ukryť. ... Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach. (Matúš 5:14 a 16)

Cirkev je viditeľným svedectvom o Božej milosti, ktorá oslobodzuje k láske a na večnosť hlboko spája všetkých ľudí, ktorí Bohu v pokore zverili celý svoj život. V nasledujúcom texte by sme sa chceli venovať jednotlivým bodom podrobnejšie.

✚ 2.1 Cirkev je svätá

Apoštol Peter píše:

Ako poslušné deti neprispôbujte sa takým žiadostiam, ako keď ste boli v nevedomosti,

ale ako svätý je ten, ktorý vás povolal, buďte aj vy svätí vo všetkom svojom počínaní; ved' je napísané: „Buďte svätí, lebo ja som svätý. (1. list Petrov 1:14–16)

Kresťania spájali posvätenie s odložením starého života ovládaného žiadostami a s vykročením do nového života v poslušnosti Božej vôli. Svätosť cirkvi vyplýva z túžby každého jednotlivého kresťana po tejto poslušnosti. Apoštol Pavol píše, že cieľom Ježišovej oddanosti bolo pripraviť si čistú a svätú cirkev:

Muži, milujte manželky, ako aj Kristus miluje Cirkev a seba samého vydal za ňu, aby ju posvätil očistným kúpeľom vody a slovom, aby si sám pripravil Cirkev slávnou, na ktorej niet škvrny ani vrásky ani ničoho podobného, ale aby bola svätá a nepoškvrnená. (Efezským 5:25–27)

Ako veľmi Boh stráži svätosť cirkvi a aké zodpovedné je cirkev budovať, je vyjadrené v 1. Korintským 3:16–17 nasledovne:

Neviete že ste Boží chrám a že vo vás prebýva Boží Duch? Kto by teda Boží chrám zničil, toho Boh zničí. Lebo Boží chrám je svätý — a ním ste vy.

Preto je zodpovednosťou cirkvi bdieť nad tým, aby každý v nej žil na Božiu slávu. To sa deje predovšetkým skrze bratskú lásku, každodennú, vzájomnú pomoc a oddanosť a skrze hlbokú spolupatričnosť.

Dávajte si pozor, bratia, aby nik z vás nemal zlé a neverné srdce a neodpadol od živého Boha, ale deň čo deň sa vzájomne povzbudzujte, kým trvá to „dnes“, aby nikoho z vás nezatvrdilo mámenie hriechu. (Židom 3:12–14)

Keď však niekto chce v hriechu zotrvať a nie je otvorený pre zmenu, ku ktorej je cirkvou volaný, ničí základ spoluzitia, pretože jeho život už nie je určovaný láskou k Bohu, bratom a sestrám. V takom prípade dal Ježiš cirkvi zodpovednosť to posúdiť a nepokračovať s ním v spoločenstve. Vylúčenie môže byť poslednou šancou, aby sa úplne nezatvrdil v hriechu a sebaklame. Môže ho priviesť k spamätaniu a obráteniu.

Keď sa tvoj brat prehreší proti tebe, choď a napomeň ho medzi štyrmi očami. Ak ťa počúvne, získal si svojho brata. Ak ťa nepočúvne, priber si ešte jedného alebo dvoch, aby bola každá výpoveď potvrdená ústami dvoch alebo troch svedkov. Keby ani ich nepočúvol, povedz to cirkvi. A keby ani cirkev nechcel poslúchnuť, nech ti je ako pohan a mýtnik. (Matúš 18:15–17)

Nevylúčiť hriešnika, ktorý nechce činiť pokánie, nie je prejavom milosrdenstva, ale ľahostajnosti. Potom len zostane prizerať sa tomu, ako sa od Boha čoraz viac vzdáľuje.

Cirkev v súhlase s Božou vôľou robí takéto rozhodnutie aj kvôli tomu, aby zostala cirkvou. Tam, kde je hriech akceptovaný ako niečo „normálne“, hriech sa rozrastá a pôsobí ako kvas, ako píše Pavol:

Vaše vystatovanie nie je dobré. Neviete že trocha, kvasu prekvasí celé cesto? (1. Korintským 5:6)

List Hebrejom 12:14–15 varuje pred zlým vplyvom hriechu na celú cirkev:

Usilujte sa o pokoj so všetkými a o svätosť, bez ktorej nik neuvidí Pána. Dbajte na to,

aby nik nepremeškal Božiu milosť; aby nevyrazil nejaký koreň horkosti a nevyvolal zmätok a nenakazil mnohých.

V spoločnom boji o svätosť cirkvi majú byť kresťania k sebe navzájom milosrdní a s veľkou trpezlivosťou niesť jeden druhého:

Ako Boží vyvolenci, svätí a milovaní, oblečte si hlboké milosrdenstvo, láskavosť, pokoru, miernosť a trpezlivosť. Znášajte sa navzájom a odpúšťajte si, ak by mal niekto niečo proti druhému. Ako Pán odpustil vám, tak aj vy! (Kolosenským 3:12-13)

Boh si praje mať čistý ľud, ktorý je vedený Jeho milosťou, je horlivý v konaní dobrých skutkov, a tak chce osláviť svojho Pána a Spasiteľa v očakávaní Jeho druhého príchodu:

Veď zjavila sa Božia milosť na spásu všetkým ľuďom a vychováva nás, aby sme sa zriekli bezbožnosti a svetských žiadostí a žili v tomto veku triezvo, spravodlivo a nábožne, a tak očakávali blahoslavenú nádej a príchod slávy veľkého Boha a nášho Spasiteľa Ježiša Krista, ktorý vydal za nás seba samého, aby nás vykúpil z každej nepravosti a očistil si vlastný ľud, horlivý v dobrých skutkoch. (Títovi 2:11-14)

✚ 2.2 Jednota veriacich v cirkvi

No neprosím len za nich, ale aj za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa, aby všetci boli jedno, ako ty, Otče vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás, aby svet uveril, že si ma ty poslal. A slávu, ktorú si ty dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno — ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa. (Ján 17:20-23)

Citovaná časť z Ježišovej modlitby nám kladie pred oči, ako veľmi mal Ježiš na srdci jednotu nielen medzi apoštolmi, ale aj medzi všetkými, ktorí sa skrze nich mali stať kresťanmi. Vidíme tu aj cestu, ktorá k jednote vedie: Ježiš nám dáva podiel na svojom vzťahu s Otcem. Takto môžeme, vedení Jeho Duchom, spoznať Božiu vôľu v mnohých otázkach našej viery a života. Predpokladom pre to je, aby sa každý veriaci rád vo všetkom Bohu podriaďoval. O to musí každý usilovať ustavične, pretože len vtedy môže cirkev pretrvať. Aj v novozákonných listoch sú veriaci vyzývaní k jednote:

Prosím vás, bratia, pre meno nášho Pána Ježiša Krista, všetci hovorte to isté, aby neboli medzi vami roztržky, ale aby ste boli dokonalí v rovnakom zmýšľaní a v rovnakom úsudku. (1. Korinským 1:10)

Slová apoštola Pavla hovoria o tom, že jednota sa nevzťahuje len na základné body kresťanského učenia, ako napr. na vieru v Ježiša ako Spasiteľa. Život a učenie kresťanov majú byť v každom bode popretkávané jednotou vypôsobenou Duchom:

Preto vás prosím ja, väzeň v Pánovi, aby ste žili dôstojne podľa povolania, ktorého sa vám dostalo, so všetkou pokorou, miernosťou a zhovievavosťou. Znášajte sa navzájom v láske a usilujte sa zachovať jednotu ducha vo zväzku pokoja. Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj povolání v jednej nádeji svojho povolania. Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst. Jeden je Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, preniká všetkých a je vo

všetkých. (Efezským 4:1-6)

Medzi prvými kresťanmi bola jednota Ducha, a tú mali zachovať. Bola a je skutočnosťou už tu na zemi, inak by cirkev nemohla byť svedectvom pre svet.

Obrátenie vedie každého kresťana k zásadnej zmene postoja. Už sa nenechá ovládať telom — tzn. sebeckými a hriešnymi túžbami, ale Božím Duchom, ktorý každému kresťanovi ukazuje Božiu vôľu. On je ten, kto jednotu vytvára.

V jednote sa má rásť, ako môžeme vidieť z listu Efezským 4:11-14:

On ustanovil niektorých za apoštolov, niektorých za prorokov, iných za evanjelistov a iných za pastierov a učiteľov, aby pripravovali svätých na dielo služby, na budovanie Kristovho tela, kým nedospejeme všetci k jednote viery a poznania Božieho Syna, k zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku, aby sme už neboli malými deťmi, ktorými sem-tam hádže a zmieta hocijaký vietor klamlivého ľudského učenia, ktorý podvodne strháva do bludu.

Jednota, ktorú majú všetci veriaci dosiahnuť, nie je uskutočniteľná až v nebi. V citovanom úryvku z listu Efezským vidno, že mladí kresťania potrebovali výchovu, aby duchovne vyzreli. Pre tento účel dal Ježiš cirkvi dary, ktoré mali veriacich „dokonale pripraviť k dielu služby“ (Efezským 4:12). Obzvlášť pevní mali byť v správnom učení, aby dokázali prehliadnúť a vyvrátiť falošné učenia, a tak dosiahli dokonalú jednotu.

✚ 2.3 Láska medzi kresťanmi

Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať.“ (Ján 13:34-35)

Ježiš dal láske medzi kresťanmi centrálny význam. Svet ich spozná ako Jeho učeníkov, keď nasledujú Jeho príklad lásky. Keď si uvedomíme, čo to prakticky znamená, potom kresťanov nemôžu charakterizovať pôsobivé kázne, zázraky, vyhánanie démonov a pod.:

Mnohí mi v onen deň povedia: „Pane, Pane, či sme neprorokovali v tvojom mene? Nevyháňali sme, v tvojom mene zlých duchov a neurobili sme v tvojom mene veľa zázrakov?“ Vtedy im vyhlásim: Nikdy som vás nepoznal; odídte odo mňa vy, čo páchate nepravosťou! (Matúš 7:22-23)

Láska je poznávacím znamením kresťanov. Je ovocím Ježišovho odovzdaného života za nás, ako píše apoštol Ján v nižšie citovanej pasáži. Ten, kto nemá pripravenosť odovzdať svoj život bratom a sestrám, nie je Ježišovým učeníkom.

My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti. Každý, kto nenávidí svojho brata, je vrah. A viete, že ani jeden vrah nemá v sebe večný život. Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov. (1. Jánov 3:14-16)

V celom Ježišovom živote sa odzrkadľuje odovzdanosť. Najzreteľnejšie sa prejavila v Jeho pripravenosti zomrieť na kríži. Počas svojho pôsobenia bol Ježiš vždy pripravený slúžiť všetkým, ktorí mu chceli načúvať.

Jedna udalosť z Markovho evanjelia vypovedá o Jeho obetavosti:

On im povedal: „Podte vy sami do ústrania na pusté miesto a trochu si odpočinite.“ Lebo stále prichádzalo a odchádzalo mnoho ľudí a nemali sa kedy ani najesť. Odišli teda loďou na pusté miesto do samoty. Ale videli ich odchádzať a mnohí sa dovŕtípili, kam. Pešo sa ta zbehli zo všetkých miest a predstihli ich. Keď vystúpil a videl veľký zástup, zľutoval sa nad nimi, lebo boli ako ovce bez pastiera. A začal ich učiť mnohým veciam. (Marek 6:31–34)

Učenici zažili Ježišovu nezištnú lásku a odovzdanosť, sústredenú na spásu ľudí. Podľa Jeho príkladu oddanosti začali kresťania po Letniciach vzájomne zdieľať svoje životy, a tak prakticky a denne začali bratskú lásku žiť. Podrobnejší opis nájdeme v prvých kapitolách Skutkov apoštolov.

Keď sa spoločenstvo vymedzuje na pasívnu účasť na „duchovných programoch“ popri niekoľkých spoločných voľnočasových aktivitách, nemôžeme hovoriť o bratskej láske. Apoštol Ján píše: „Kto nemiluje, ostáva v smrti.“ A pokračuje:

Milovaní, milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha. Kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska. (1. Jánov 4:7–8)

✚ 2.4 Cirkev je viditeľná

Celkom rozšírené je nebiblické učenie o „neviditeľnej cirkvi.“ Tento názor v skratke znamená, že v rôznych denomináciách sú roztrúsení praví znovuzrodení kresťania. Títo tvoria takzvanú neviditeľnú cirkev, ktorá bude pri Ježišovom druhom príchode zhromaždená v nebi ako viditeľná cirkev. Vysvetľuje sa to tým, že tu na zemi žiadna dokonalá cirkev nemôže existovať.

Z Nového zákona vidíme, že cirkev bola a má byť viditeľným svedectvom pre svet. Nešlo pri tom o bezhriešnosť. Už v tej dobe musela cirkev s Božou pomocou a vedením čeliť rôznym problémom a výzvam. Napriek tomu však nebola zmesou niekoľkých skutočných veriacich a mnohých „nedel'ných kresťanov.“

V Skutkoch 2:44–47 čítame:

Všetci, čo uverili, boli pospolu a všetko mali spoločné. Predávali pozemky a majetky a rozdeľovali ich všetkým, podľa toho, ako kto potreboval. Deň čo deň svorne zotrúvali v chráme, po domoch lámali chlieb a s radosťou a úprimným srdcom požívali pokrm, chválili Boha a boli milí všetkému ľudu. A Pán každý deň rozmnožoval tých, čo mali byť spasení.

A ďalej:

Rukami apoštolov sa dialo množstvo znamení a divov medzi ľuďmi. Všetci svorne zotrvali v Šalamúnovom stĺporadí. Ale nik iný sa k nim neodvážil, pripojiť, no ľud ich velebil a čím ďalej, tým viac pribúdalo veriacich Pánovi; veľké množstvo mužov a žien. (Skutky 5:12-14)

Uveriť v Pána vtedy znamenalo oveľa viac, než byť pokrsteným, dodržiavať desatoro, v nedeľu sa zúčastniť zhromaždenia a viac menej sa držať kresťanských hodnôt. Uveriť znamenalo hlboko zasahujúcu zmenu života a presvedčenia podľa Ježišovho učenia, čo sa prejavilo aj navonok. Kto toto presvedčenie nezdial, neodvážil sa k cirkvi pripojiť. Tiež listy apoštolov poukazujú na jasnú hranicu, ktorá má stáť medzi kresťanmi a ostatnými:

Neťahajte cudzie jarmo s neveriacimi! Veď akú účasť má spravodlivosť na nepravosti?! Alebo čo má spoločné svetlo s tmou?! Aká zhoda je medzi Kristom a Beliarom?! Aký podiel má veriaci s neveriacim?! A ako súvisí Boží chrám s modlami?! A vy ste chrám živého Boha, ako hovorí Boh: „Budem v nich prebývať a medzi nimi chodiť, budem ich Bohom a oni budú mojim ľuďmi. A preto vyjdite spomedzi nich, oddelte sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vaším Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán.“ (2. Korinským 6:14-18)

Pavol kresťanov povzbudzuje nezúčastňovať sa na hriechom živote druhých, aby Boh mohol byť ich Otcom a oni svedectvom svetlu. Cirkev je útočiskom pre všetkých, ktorí Boha hľadajú a milujú. Môže taká zostať len vtedy, keď zachová rozdiel medzi svetlom a temnotou, pravým a falošným učením, vierou a falošnou nábožnosťou, medzi poslušnosťou a zľahčovaním hriechu.

K tomu tiež patrí pripravenosť oddeliť sa od ľudí, ktorí sa, aj napriek mnohej pomoci od Boha a cirkvi, chcú držať hriechu:

Napísal som vám v liste, aby ste sa nestýkali so smilníkmi. Pravda, nie so smilníkmi tohoto sveta či s chamtivcami, s lupičmi alebo modloslužobníkmi, to by ste museli ujsť z tohoto sveta. Ale teraz som vám napísal, aby ste sa nestýkali s tým, kto sa volá bratom a je smilník, chamtivec, modloslužobník, utrhač, opilec alebo lupič; s takým ani nejedzte. Veď prečo by som mal súdiť tých, čo sú mimo?! Vari nesúдите aj vy tých, čo sú vnútri?! Lebo tých, čo sú mimo, bude súdiť Boh. Vylúčte zlého spomedzi seba! (1. Korinským 5:9-13)

Nemôžeme a ani nemáme vyjsť zo sveta, kde sme obklopení ľuďmi, ktorí našu vieru nezdialajú a pre ktorých Boh nič neznamená. Máme im byť svetlom (Matúš 5:14-15). Z našich slov a skutkov majú vidieť, kto a aký je náš Pán. Aby cirkev bolo možné odlíšiť od všetkého iného vo svete, nemôže v nej natrvalo zostať nikto, kto chce ostať v hriechu alebo nebiblickom zmýšľaní. Má byť rozpoznateľná ako miesto, kde láska a vďačnosť voči Bohu všetko určujú a kam Boh môže priviesť každého človeka, ktorý hľadá pravdu a Jeho samého.

✚ 2.5 Cirkev je apoštolská

Ste postavení na základe apoštolov a prorokov; hlavným uholným kameňom je sám Kristus Ježiš. V ňom celá stavba pevne pospájaná rastie v svätý chrám v Pánovi. (Efezským 2:20-21)

Keď dávame cirkvi prívlastok apoštolská, tak tým máme na mysli, že sa vo svojom učení a živote verne drží učenia a príkladu života apoštolov, ako o tom vieme z Nového zákona. Ježiš zveril učenie svojim učeníkom — apoštolom. Od nich sme prijali apoštolskú tradíciu — Kristovo učenie. Toto učenie je napísané v Novom zákone a všetko, čo sa od neho odchyľuje, musíme jasne odmietnuť.

Ktokoľvek zachádza ďalej a neostáva v Kristovom učení, nemá Boha. Kto ostáva v jeho učení, ten má aj Otca aj Syna. Ak niekto prichádza k vám a neprináša toto učenie, neprijímate ho do domu, ani ho nepozdravujte. Lebo kto ho pozdraví, má účasť na jeho zlých skutkoch. (2. Jánov 9-11)

V Skutkoch 2:42 o prvej cirkvi čítame, že sa vytrvalo zúčastňovali na učení apoštolov (grécky doslova „zostávali v učení apoštolov“). Vtedajší kresťania si boli vedomí, že apoštoli od Ježiša dostali autoritu hlásať Jeho učenie po celom svete:

Chodte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.“ (Matúš 28:19-20)

Apoštoli toto poverenie naplnili a robili z ľudí učeníkov, ktorí potom sami mohli volať k nasledovaniu ďalších. Poverenie „ísť ku všetkým národom“ platí pre všetkých kresťanov. Keďže apoštoli, na rozdiel od ostatných kresťanov, prijali Ježišovo učenie priamo od Neho, položili svojim ohlasovaním a učením základ.

Aj Pavol, ktorý sa v Biblii priraduje k apoštolom, veľmi usiloval o zachovanie pôvodného apoštolského učenia. Timotejovi napísal, že verní ľudia majú ďalej odovzdávať, čo počuli:

A čo si počul odo mňa pred mnohými svedkami, zveruj spoľahlivým ľuďom, ktorí budú schopní učiť aj iných. (2. Timotejovi 2:2)

Aj z listu Galaťanom vidíme, ako ostro odsudzoval akékoľvek odchylenie sa od pôvodného evanjelia:

Čudujem sa, že od toho, ktorý vás povolal v Kristovej milosti, tak rýchlo prebiehate k inému evanjeliu. Ono ani nie je iné, ibaže sú niektorí, čo vás mätú a chcú prekrútiť Kristovo evanjelium. Ale keby sme vám hlásali my alebo aj anjel z neba iné evanjelium, ako sme vám hlásali, nech je prekliaty! (Galatským 1:6-8)

Tieto slová platia rovnako pre nás. To, čo bolo vtedy zvestované ako jediné pravdivé učenie, zostáva aj dnes pravdivým učením. Rovnako tak, ako sa Boh nemení, nemení sa ani pravda. Cirkev bola a má byť „stĺpom a oporou pravdy“ (1. Timotejovi 3:15). Preto musíme s veľkou horlivosťou usilovať o zachovanie apoštolskej viery:

Milovaní, veľmi som sa usiloval napísať vám o našej spoločnej spáse; a pokladám za nevyhnutné písať vám a napomenúť vás, aby ste zápasili za vieru, raz navždy odovzdanú svätým. (List Júdov 3)

✚ 2.6 Cirkev je katolícka (všeobecná)

Výraz „katolícka“ sa v textoch Nového zákona nenachádza. Pretože však Apoštolské a Nicejsko-carhradské vyznanie viery tento termín používajú, chceme sa aj my týmto často spomínaným prívlastkom cirkvi zaoberať.

Od skorého 2. storočia býva cirkev označovaná ako „katolícka“. Toto slovo pochádza z gréckeho slova „katholike“ a znamená všeobecne platný alebo všeobecný. Ježiš hovoril o zvestovaní evanjelia všetkým národom:

Ježiš pristúpil k nim a povedal im: „Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi. Chodte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.“ (Matúš 28:18-20)

Všetky národy sú volané k tomu, aby prijali Ježišove slová. Tiež Jakub hovoril o „ľude z pohanov“ (Skutky 15:14).

Pretože Cirkev tvoria ľudia, ktorí skrze Ježiša dostali nový život, sú v nej naplnené slová apoštola Pavla:

Potom už niet Gréka ani Žida, obriezky ani neobriezky, barbara, Skýta, otroka, slobodného, ale všetko a vo všetkom je Kristus. (Kolosenkým 3:11)

Už niet Žida ani Gréka, niet otroka ani slobodného, niet muža a ženy, lebo vy všetci ste jeden v Kristovi Ježišovi. (Galatským 3:28)

Kristus je „všetko a vo všetkom“, a preto je „katolícka“ cirkev jediná. Vo všetkých dobách od času apoštolov až do druhého príchodu Pána a na všetkých miestach od Jeruzalema až do končín Zeme, verí cirkev rovnakému učeniu a žije v rovnakej láske.

Vinzenz von Lérins (zomrel pred r. 450 n.l.) definoval pojem „katolícka“ nasledovne:

Preto sa má v katolíckej cirkvi všemožne dbať o to, aby sme sa držali toho, čomu sa všade, vždy a všetkými verilo; pretože to je v pravom a pôvodnom zmysle katolíckej.
(Commonitorium 2)

Keď teda nejaké zoskupenie, ktoré sa považuje za cirkev, má učenie, ktorému nie všade, vždy a všetci verili, tzn. učenie, ktoré Cirkev nemala od začiatku, také zoskupenie podľa uvedenej definície nie je katolíckej, aj keby jeho oficiálny názov toto slovo obsahoval.

Všeobecnosť cirkvi nie je zaručená pomocou celosvetového hierarchického systému, ale skrze vzťah k Bohu každého jednotlivého kresťana, ktorý svoju cirkev buduje skrze vedenie Ducha Svätého.

📌 3 Zhrnutie

Z Nového zákona vidíme, ako prví kresťania cirkev chápali a žili. Cirkev nebola organizáciou založenou ľuďmi, držanou pohromade hierarchiou, ktorá ponúka rôzne programy a akcie. Poznávacie znamenia cirkvi sú vzájomná láska, úsilie o hlbokú jednotu, spoločný boj o svätý život a pridržiavanie sa učenia apoštolov.

Boh sa v Ježišovi stal človekom, aby nám otvoril oči, aby sme videli, ako na tom sme s naším životom pred Ním. Chce nám ukázať, ako veľmi si praje, aby sme sa k Nemu obrátili, aby nám mohol odpustiť našu vinu a darovať večný život. V láske, jednote a svätosti cirkvi zakúšame príchut' neba. Sú ovocím toho, že každý jednotlivý kresťan odovzdáva svoj život do služby Bohu a necháva vo svojom živote pôsobiť Božieho Ducha.

Súvisiace témy

- [Biblická štruktúra cirkvi — starší a diakoni](#)
- [O živote prvých kresťanov – čo to pre nás znamená dnes?](#)
- [Jednota všetkých kresťanov v učení a otázkach života](#)

Pokiaľ máte myšlienky alebo otázky k tomuto textu, budeme radi, keď nám napíšete.

Vaša e-mailová adresa

Vaša správa

Odosla?

Poznámky:

1. Výraz „katolícka“ nepoužívame v spojitosti s denomináciou, ale v jeho pôvodnom význame: všeobecná, univerzálna. Existuje len jedna cirkev Ježiša Krista, spoločenstvo tých, ktorí zápasia „za vieru, raz navždy odovzdanú svätým.“ [Júdv list 3]
2. Sme si vedomí, že zo samotnej etymológie slova „ekklēsia“ nemôžeme príliš veľa vyvodzovať, pretože toto slovo bolo používané aj pre obvyklé zhromaždenia občanov mesta (viď Skutky 19:40). Napriek tomu Nový Zákon na rôznych miestach zdôrazňuje hľadisko povolania „von“ zo sveta — napr. Skutky 2:40 a Filipským 2:15.

© 2022 www.krestania.info - Všetky práva vyhradené.

Uvedené biblické pasáže sú prevzaté z prekladov: Preklad prof. Jozefa Roháčka © 1936 - 1969, Evanjelický preklad © 1995 – podľa prekladu redakčnej komisie Slovenskej evanjelickej cirkvi a.v. v SR a Katolícky preklad © 1968 Slovenský ústav sv. Cyrila a Metoda, Rím, b. t. 1968.

Články zverejnené na týchto webových stránkach alebo ich časti môžu byť použité v nezmenenej forme pre súkromné účely. Publikovanie alebo použitie týchto dokumentov v akejkoľvek inej forme alebo pre akýkoľvek iný účel podlieha nášmu súhlasu.

Webová stránka môže obsahovať odkazy na internetové stránky tretej strany. Ich zverejnenie neznamená, že ich obsah schvaľujeme, prijímame alebo s ním súhlasíme.